

نویسنده: جفری دی ساکس (Jaffrey D. Sachs). [24]

منبع و تاریخ نشر: کمان دریم «2023-02-18».

برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

**اوکراین: برای درس هایی درباره جنگ های نیابتی ایالات
متحده به افغانستان نگاه کند**

Ukraine: Look to Afghanistan for Lessons About US Proxy Wars

«اوکراین باید از تجربه وحشتناک افغانستان درس بگیرد تا از تبدیل شدن به
یک فاجعه بلند مدت جلوگیری کند»

*"Ukraine needs to learn from the horrible experience of Afghanistan to
avoid becoming a long-term disaster."*

یک سرباز آمریکایی هنگام گشت زنی در نزدیکی قندهار افغانستان از کنار یک کودک افغان عبور
می کند (عکس: اسکات اولسون/گتی ایماژ)

*****

بزرگترین دشمن توسعه اقتصادی جنگ است. اگر جهان بیشتر وارد درگیری های جهانی شود
امید های اقتصادی و بقای ما ممکن است شعله ور شود؛ بولتن دانشمندان ائومی عقربه های ساعت
روز قیامت را تنها (90) ثانیه به نیمه شب منتقل کرده است.

بزرگترین بازنده اقتصادی جهان در سال (2022) اوکراین بود که طبق گزارش صندوق
بین المللی پول، اقتصاد آن «35» درصد سقوط کرد. جنگ در اوکراین ممکن است به زودی پایان

یابد و بهبود اقتصادی آغاز شود اما این بستگی به این دارد که اوکراین وضعیت مخمسه خود را به عنوان قربانی جنگ نیابتی آمریکا و روسیه که در سال 2014 آغاز شد، درک کند .

ایالات متحده از سال 2014 با هدف گسترش **ناتو** و تضعیف روسیه، اوکراین را به شدت تسلیح و کمک مالی می کند . جنگ های نیا بتی آمریکا معمولاً برای سال ها و حتی دهه ها ادامه دارد و کشورهای میدان نبرد مانند اوکراین را زیر ویرانه می گذارد

اگر جنگ نیا بتی به زودی به پایان نرسد، اوکراین با آینده بدی روبرو خواهد شد . اوکراین با ید از تجربه وحشتناک افغانستان درس بگیرد تا از تبدیل شدن به یک فاجعه طولانی مدت جلوگیری کند . همچنین می تواند به جنگ های نیابتی ایالات متحده در ویتنام، کامبوج، PDR/لائوس، عراق، سوریه و لیبی نگاه کند .

افغانستان ویران شده است در حالی که ایالات متحده بیش از 2 تریلیون دلار از هزینه های نظامی ایالات متحده را هدر داد، افغانستان فقیر است، با تولید ناخالص داخلی در سال 2021 زیر 400 دلار برای هر نفر !

از سال 1979، ایالات متحده مجاهدین (مبارزان اسلامگرا) را برای آزار و اذیت دولت تحت حمایت شوروی در افغانستان مسلح کرد .هما نظور که **زیگنیو برژینسکی**، مشاور امنیت ملی رئیس **جمهور جیمی کارتر** بعداً توضیح داد، هدف ایالات متحده تحریک اتحاد جماهیر شوروی برای مداخله، به منظور به دام انداختن اتحاد جماهیر شوروی در یک جنگ پرهزینه بود . این واقعیت که افغانستان آسیب جا ننی خواهد داشت برای رهبران ایالات متحده نگران کننده نبود .

ارتش شوروی در سال 1979 هما نظور که ایالات متحده امیدوار بود وارد افغانستان شد و در دهه 1980 جنگید . در همین حال، جنگجویان مورد حمایت ایالات متحده القاعده را در دهه 1980 و طالبان را در اوایل دهه 1990 تأسیس کردند " برفند" ایالات متحده در مورد اتحاد جماهیر شوروی بومرنگ شده بود .

در سال 2001، ایالات متحده برای مبارزه با القاعده و طالبان به افغانستان حمله کرد .جنگ ایالات متحده برای 20 سال دیگر ادامه یافت تا اینکه سرانجام ایالات متحده در سال 2021 از آنجا خارج شد . عملیات نظامی پراکنده ایالات متحده در افغانستان ادامه دارد .

افغانستان ویران شده است در حالی که ایالات متحده بیش از 2 تریلیون دلار از هزینه های نظامی ایالات متحده را هدر داد، افغانستان فقیر است، با تولید ناخالص داخلی در سال 2021 زیر

400 دلار برای هر نفر اِبه عنوان «هدیه» جدایی به افغانستان در سال 2021، دولت ایالات متحده دارایی های ارز خارجی افغانستان را تصرف کرد و سیستم بانکی را فلج کرد .

جنگ نیابتی در اوکراین 9 سال پیش زمانی آغاز شد که دولت ایالات متحده از سرنگونی ویکتور یانوکوویچ، رئیس جمهور اوکراین حمایت کرد. بگناه یانوکوویچ از دیدگاه ایالات متحده تلاش او برای حفظ بی طرفی اوکراین علیرغم تمایل ایالات متحده برای گسترش **نا تو** برای شامل اوکراین (و گرجستان) بود. هدف آمریکا این بود که کشورهای **نا تو** روسیه را در منطقه دریای سیاه محاصره کنند برای دستیابی به این هدف، ایالات متحده از سال 2014 به طور گسترده اوکراین را تسلیح و کمک مالی می کند .

قهرمانان آمریکایی آن زمان و اکنون یکسان هستند . شخص مورد نظر دولت ایالات متحده در مورد اوکراین در سال 2014، ویکتوریا نولاند، معاون وزیر امور خارجه بود که امروزه معاون وزیر امور خارجه است . در سال 2014، نولاند از نزدیک با جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی **جو بایدن**، که همان نقش را برای معاون بایدن در سال 2014 ایفا کرد، همکاری کرد .

ایالات متحده دو واقعیت سخت سیاسی در اوکراین را نادیده گرفت . اولین مورد این است که اوکراین از نظر قومی و سیاسی عمیقاً بین ملی گرایان متنفر از روسیه در غرب اوکراین و روس های قومی در شرق اوکراین و کریمه تقسیم شده است .

دوم این است که گسترش ناتو به اوکراین از خط قرمز روسیه عبور می کند . روسیه تا آخر مبارزه خواهد کرد و در صورت لزوم تشدید خواهد شد تا از الحاق اوکراین به ناتو توسط ایالات متحده جلوگیری کند .

ایالات متحده بارها تاکید می کند که ناتو یک اتحاد دفاعی است یا این حال، **نا تو**، صربستان، متحد روسیه را در سال 1999 به مدت 78 روز بمباران کرد تا کوزوو را از صربستان جدا کند، پس از آن، ایالات متحده یک پایگاه نظامی عظیم در **کوزوو** ایجاد کرد . نیروهای **نا تو** به طور مشا به در سال 2011 معمر قذافی متحد روسیه را سرنگون کردند و یک دهه هرج و مرج را در لیبی به راه انداختند . روسیه قطعاً هرگز ناتو را در اوکراین نخواهد پذیرفت .

در پایان سال 2021، ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه، سه خواسته به ایالات متحده مطرح کرد: اوکراین باید بی طرف بماند و از **نا تو** خارج شود . **کریمه** باید بخشی از روسیه باقی بماند و دونباس باید طبق توافقنامه مینسک 2 خودمختار شود .

هشت سال پس از اینکه همان گروه از سرنگونی یانوکوویچ حمایت کرد، تیم **بایدن- سالیوان- نولاند** مذاکرات بر سر گسترش ناتو را رد کرد . با رد تقاضاهای مذاکره پوتین توسط ایالات متحده، روسیه در فوریه 2022 به اوکراین حمله کرد .

در مارس 2022، رئیس جمهور اوکراین، ولودیمیر زلنسکی، به نظر می رسد که وضعیت وخیم اوکراین را به عنوان قربانی جنگ نیابتی ایالات متحده و روسیه درک کرده است. او علناً اعلام کرد که اوکراین به یک کشور بی طرف تبدیل خواهد شد و خواستار تضمین های امنیتی شد. او همچنین علناً تشخیص داد که کریمه و دونباس به نوعی رفتار ویژه نیاز دارند.

نخست وزیر اسرائیل در آن زمان، **نفتالی بنت**، به عنوان میانجی همراه با ترکیه درگیر شد. روسیه و اوکراین به توافق نزدیک شده بودند یا این حال، همانطور که بنت اخیراً توضیح داده است، ایالات متحده روند صلح را "مسدود" کرده است.

از آن زمان، جنگ تشدید شده است. به گفته **سیمور هرش**، گزارشگر تحقیقاتی آمریکایی، ماموران آمریکایی خطوط لوله نورد استریم را در ماه سپتامبر منفجر کردند، ادعایی که کاخ سفید آن را رد کرد. اخیراً، ایالات متحده و متحدانش متعهد به ارسال تانک، موشک های دوربردتر و احتمالاً جت های جنگنده به اوکراین شده اند.

اساس صلح روشن است. اوکراین یک کشور بی طرف غیر ناتو خواهد بود **کریمه** همچنان که از سال 1783 بوده است، خانه ناوگان دریایی روسیه در دریای سیاه باقی خواهد ماند. راه حلی عملی برای دونباس، مانند تقسیم ارضی، خودمختاری، یا خط آتش بس پیدا می شود.

مهمتر از همه، جنگ متوقف می شود، نیروهای روسیه اوکراین را ترک می کنند و حاکمیت اوکراین توسط شورای امنیت سازمان ملل متحد و سایر کشورها تضمین می شود. چنین توافقی می توانست در دسامبر 2021 یا در مارس 2022 حاصل شود.

مهمتر از همه، دولت و مردم اوکراین به روسیه و ایالات متحده خواهند گفت که اوکراین دیگر نمی خواهد میدان نبرد یک جنگ نیابتی باشد. در مواجهه با اختلافات عمیق داخلی، اوکراینی ها در هر دو طرف شکاف قومی برای صلح تلاش می کنند، نه اینکه باور کنند که یک قدرت خارجی آنها را از مصالحه در امان می گذارد.

چند سطر در مورد نویسنده این مقاله :

جفری دی ساکس، استاد دانشگاه و مدیر مرکز توسعه پایدار در دانشگاه کلمبیا است که در آنجا کارگردانی کرده است.

جفری دی ساکس

----- **با تقدیم احترامات (2023-02-19)**

